

వాల్మీకి రామాయణం

బాల కాండ

18. అష్టాదశః సర్గః - శ్రీరామాద్యవతారః

|| శ్రీరామాద్యవతారః ||

నిర్భ్రతే తు క్రతౌ తస్మిన్తయమేధే మహాత్మనః |
 ప్రతిగృహ్య సురా భాగాన్ ప్రతిజగ్గుర్యథాగతమ్ || 1 ||

సమాప్తదిక్షానియమః పత్నీగణసమన్వితః |
 ప్రవివేశ పులిం రాజా సభృత్యబలవాహనః || 2 ||

యథార్థం పూజితాస్తేన రాజ్ఞా వై పృథివీశ్వరాః |
 ముదితాః ప్రయయుర్దేశాన్తృణమ్య మునిపుంగవమ్ || 3 ||

శ్రీమతాం గచ్ఛతాం తేషాం స్వపురాణి పురాత్తతః |
 బలాని రాజ్ఞాం శుబ్రాణి ప్రహృష్టాని చకాశిరే || 4 ||

గతేషు పృథివీశేషు రాజా దశరథస్తదా |
 ప్రవివేశ పులిం శ్రీమాన్పురస్కృత్య ద్విజోత్తమాన్ || 5 ||

శాంతయా ప్రయయౌ సార్థమృశ్యశృంగః సుపూజితః |
 అన్వీయమానో రాజ్ఞాఽథ సానుయాత్రేణ భీమతా || 6 ||

ఏవం విసృజ్య తాన్సర్వాన్రాజా సంపూర్ణమానసః |
 ఉవాస సుఖితస్తత్ర పుత్రోత్పత్తిం విచింతయన్ || 7 ||

తతో యజ్ఞే సమాప్తే తు ఋతూనాం షట్పమత్యయుః |
 తతశ్చ ద్వాదశే మాసే చైత్రే నావమికే తిథౌ || 8 ||

నక్షత్రేఽదితిదైవత్యే స్యాచ్ఛసంస్థేషు పంచసు |
 గ్రహేషు కర్కటే లగ్నే వాక్పతావిందునా సహ || 9 ||

ప్రోద్యమానే జగన్నాథం సర్వలోకనమస్కృతమ్ |
 కౌసల్యాఽజనయద్రామం దివ్యలక్ష్మణసంయుతమ్ || 10 ||

విష్ణోరర్థం మహాభాగం పుత్రమైక్ష్వాకువర్ధనమ్ |
 [* లోహితాక్షం మహాబాహుం రక్తోష్ఠం దుందుభిస్సనమ్ | *]

కౌసల్యా శుశుభే తేన పుత్రేణామిత తేజసా || 11 ||

యథా వరేణ దేవానామదితిర్వజ్రపాణినా |
 భరతో నామ కైకేయ్యాం జజ్ఞే సత్యపరాక్రమః || 12 ||

వాల్మీకి రామాయణం-

18. అష్టాదశః సర్గః - శ్రీరామాద్యవతారః

సాక్షాద్విష్ణోశ్చతుర్థభాగః సర్వైః సముదితో గుణైః |
అథ లక్ష్మణశత్రుఘ్నా సుమిత్రాజనయత్సుతౌ || 13 ||

సర్వాస్త్రకుశలా వీరా విష్ణోరర్థసమన్వితౌ |
పుష్పజాతస్తు భరతో మీనలగ్నే ప్రసన్నభిః || 14 ||

సార్వే జాతౌ చ సౌమిత్రీ కులీరేఽభ్యుదితే రవౌ |
రాజ్ఞః పుత్రా మహాత్మానశ్చత్వారో జజ్ఞిరే పృథక్ || 15 ||

గుణవంతోఽనురూపాశ్చ రుచ్యా ప్రాప్తపదోపమాః |
జగుః కలం చ గంధర్వా నన్యతుశ్చాప్సరోగణాః || 16 ||

దేవదుందుభయో నేదుః పుష్పవృష్టిశ్చ ఖాచ్ఛుతా |
ఉత్సవశ్చ మహానాసీదయోధ్యాయాం జనాకులః || 17 ||

రథ్యాశ్చ జనసంబాధా నటనర్తకసంకులాః |
గాయనైశ్చ విరావిణ్యో వాదకైశ్చ తథాఽపరైః || 18 ||

[* విరేజిర్విపులాస్తత్ర సర్వ రత్న సమన్వితాః | *]
ప్రదేయాంశ్చ దదౌ రాజా సూతమాగధవందినామ్ |
బ్రాహ్మణేభ్యో దదౌ విత్తం గోధనాని సహస్రశః || 19 ||

అతీత్యైకాదశాహం తు నామకర్త తథాఽకరోత్ |
జ్యేష్ఠం రామం మహాత్మానం భరతం కైకయాసుతమ్ || 20 ||

సౌమిత్రం లక్ష్మణమితి శత్రుఘ్నమపరం తథా |
వసిష్ఠః పరమప్రీతో నామాని కృతవాంస్తదా || 21 ||

బ్రాహ్మణాన్భోజయామాస పౌరజానపదానపి |
అదదద్రాహ్మణానాం చ రత్నైఃపుమమితం బహు || 22 ||

తేషాం జన్మక్రియాదీని సర్వకర్మాణ్యకారయత్ |
తేషాం కేతులివ జ్యేష్ఠో రామో రతికరః పితుః || 23 ||

బభూవ భూయో భూతానాం స్వయంభూలివ సంమతః |
సర్వే వేదవిదః శూరాః సర్వే లోకహితే రతాః || 24 ||

సర్వే జ్ఞానోపసంపన్నాః సర్వే సముదితా గుణైః |
తేషామపి మహాతేజా రామః సత్యపరాక్రమః || 25 ||

వార్తీకి రామాయణం

బాల కాండ

18. అష్టాదశః సర్గః - శ్రీరామాద్యవతారః

ఇష్టః సర్వస్య లోకస్య శశాంక ఇవ నిర్మలః |
 గజస్కంధేఽశ్యపృష్టే చ రథచర్యాసు సంమతః || 26 ||
 ధనుర్వేదే చ నిరతః పితృశుశ్రూషణే రతః |
 బాల్యాత్మభృతి సుస్నిగ్ధో లక్ష్మణో లక్ష్మీవర్ధనః || 27 ||
 రామస్య లోకరామస్య భ్రాతుర్జ్యేష్ఠస్య నిత్యశః |
 సర్వప్రియకరస్తస్య రామస్యాపి శరీరతః || 28 ||
 లక్ష్మణో లక్ష్మీసంపన్నో బహిఃప్రాణ ఇవాపరః |
 న చ తేన వినా నిద్రాం లభతే పురుషోత్తమః || 29 ||
 మృష్టమన్నముపానీతమశ్మాతి న హి తం వినా |
 యదా హి హాయమారూఢో మృగయాం యాతి రాఘవః || 30 ||
 తదైనం పృష్టతోఽభ్యేతి సథనుః పరిపాలయన్ |
 భరతస్యాపి శత్రుఘ్నో లక్ష్మణావరజో హి సః || 31 ||
 ప్రాణైః ప్రియతరో నిత్యం తస్య చాసీత్తథా ప్రియః |
 న చతుర్భిర్మహాభాగైః పుత్రైర్దశరథః ప్రియైః || 32 ||
 బభూవ పరమప్రీతో వేదైరివ పితామహః |
 తే యదా జ్ఞానసంపన్నాః సర్వే సముదితా గుణైః || 33 ||
 ప్రీమంతః కీర్తిమంతశ్చ సర్వజ్ఞా దీర్ఘదర్శినః |
 తేషామేవం ప్రభావానాం సర్వేషాం దీప్తతేజసామ్ || 34 ||
 పితా దశరథో హృష్టో బ్రహ్మ లోకాధిపా యథా |
 తే చాపి మనుజవ్యాఘ్రా వైదికాధ్యయనే రతాః || 35 ||
 పితృశుశ్రూషణరతా ధనుర్వేదే చ నిష్ఠితాః |
 అథ రాజా దశరథస్తేషాం దారక్రియాం ప్రతి || 36 ||
 చింతయామాస ధర్మాత్మా సోపాధ్యాయః సబాంధవః |
 తస్య చింతయమానస్య మంత్రిమధ్యే మహాత్మనః || 37 ||
 అభ్యాగచ్ఛన్తహాతేజా విశ్వామిత్రో మహామునిః |
 న రాజ్ఞో దర్శనాకాంక్షీ ద్వారాధ్యక్షానువాచ హ || 38 ||

వాల్మీకి రామాయణం

బాల కాండ

18. అష్టాదశః సర్గః - శ్రీరామాద్యవతారః

శీఘ్రమాఖ్యాత మాం ప్రాప్తం కౌశికం గాఢినః సుతమ్ |
 తచ్చుత్వా వచనం త్రాసాద్రాజ్ఞో వేశ్య ప్రదుద్రువుః || 39 ||
 సంభ్రాంతమనసః సర్వే తేన వాక్యేన చోదితాః |
 తే గత్వా రాజభవనం విశ్వామిత్రమృషిం తదా || 40 ||
 ప్రాప్తమావేదయామాసుర్మపాయైక్ష్వాకవే తదా |
 తేషాం తద్వచనం శ్రుత్వా సపురోధాః సమాహితః || 41 ||
 ప్రత్యుజ్జగామ తం హృష్టో బ్రహ్మణమివ వాసవః |
 తం దృష్ట్వా జ్వలితం దీప్త్యా తాపసం సంశితవ్రతమ్ || 42 ||
 ప్రహృష్టవదనో రాజా తతోఽర్ఘ్యం సముపాహరత్ |
 స రాజ్ఞః ప్రతిగృహ్యార్ఘ్యం శాస్త్రదృష్టేన కర్తృణా || 43 ||
 కుశలం చావ్యయం చైవ పర్యపృచ్ఛన్నరాధిపమ్ |
 పురే కోశే జనపదే బాంధవేషు సుహృత్సు చ || 44 ||
 కుశలం కౌశికో రాజ్ఞః పర్యపృచ్ఛత్సుధార్మికః |
 అపి తే సన్నతాః సర్వే సామంతా లిపవో జితాః || 45 ||
 దైవం చ మానుషం చాపి కర్త తే సాధ్యనుష్ఠితమ్ |
 వసిష్ఠం చ సమాగమ్య కుశలం మునిపుంగవః || 46 ||
 ఋషీంశ్చాన్యాన్యథాన్యాయం మహాభాగానువాచ హ |
 తే సర్వే హృష్టమనసస్తస్య రాజ్ఞో నివేశనమ్ || 47 ||
 వివిచుః పూజితాస్తత్ర నిషేదుశ్చ యథార్హతః |
 అథ హృష్టమనా రాజా విశ్వామిత్రం మహామునిమ్ || 48 ||
 ఉవాచ పరమోదారో హృష్టస్తమభిపూజయన్ |
 యథాఽమృతస్య సంప్రాప్తిర్యథా వర్షమనూదకే || 49 ||
 యథా సదృశదారేషు పుత్రజన్తాప్రజస్య వై |
 ప్రనష్టస్య యథా లాభో యథా హర్షో మహోదయే || 50 ||
 తథైవాగమనం మన్యే స్వాగతం తే మహామునే |
 కం చ తే పరమం కామం కరోమి కిము హర్షితః || 51 ||

వాల్మీకి రామాయణం

బాల కాండ

18. అష్టాదశః సర్గః - శ్రీరామాద్యవతారః

పాత్రభూతోఽసి మే బ్రహ్మన్విష్ట్యా ప్రాప్తోఽసి ధార్మిక |
అద్య మే సఫలం జన్త జీవితం చ సుజీవితమ్ || 52 ||

[* యస్మాద్విప్రేంద్రమద్రాక్షం సుప్రభాతా నిశా మమ | *]

పూర్వం రాజర్షిశబ్ధేన తపసా ద్యోతితప్రభః |
బ్రహ్మర్షిత్వమనుప్రాప్తః పూజ్యోఽసి బహుధా మయా || 53 ||

తదద్భుతమిదం బ్రహ్మాన్ పవిత్రం పరమం మమ |
శుభక్షేత్రగతశ్చాహం తవ సందర్శనాత్ప్రభో || 54 ||

బ్రూహి యత్పార్థితం తుభ్యం కార్యమాగమనం ప్రతి |
ఇచ్ఛామ్యనుగృహీతోఽహం త్వదర్థపరివృద్ధయే || 55 ||

కార్యస్య న విమర్శం చ గంతుమర్హసి కౌశిక |
కర్తా చాహమశేషేణ దైవతం హి భవాన్తమ || 56 ||

మమ చాయమనుప్రాప్తో మహానభ్యుదయో ద్విజ |
తవాగమనజః కృత్స్న ధర్మశ్చానుత్తమో మమ || 57 ||

ఇతి హృదయసుఖం నిశమ్య వాక్యం శ్రుతిసుఖమాత్మవతా వినీతముక్తమ్ |
ప్రథితగుణయశా గుణైర్విశిష్టః పరమ ఋషిః పరమం జగామ హర్షమ్ || 58 ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే బాలకాండే
అష్టాదశః సర్గః || 18 ||

